

லாீகை காரீகா஁லல லாரீல
வருடாந்த ஁யலாற்றுலை அறிகலை
Annual Performance Report

஁ன்லல கில்லா஁ல ஁ ஁லல ஁லல ஁லல ஁லல ஁லல
காலநடை ஁ற்பத்தி ஁காதாரத் திணைக்களம்
Department of Animal Production and Health

වාර්ෂික කාර්යසාධන වාර්තාව
வருடாந்த செயலாற்றுகை அறிக்கை
ANNUAL PERFORMANCE REPORT

2016

සත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව
கால்நடை உற்பத்தி சுகாதாரத் திணைக்களம்
Department of Animal Production and Health

Peradeniya
Sri Lanka

Tel : 94 - 081 - 2388337 / 2388462

Fax : 94 - 081 - 2388619

Web Site: www.daph.gov.lk

පටුන

1. හැඳින්වීම
2. 2016 වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘතීන්හි භෞතික හා මූල්‍ය ප්‍රගතිය
  - 2.1. පශුසම්පත්සංවර්ධනය
  - 2.2. මානවසම්පත්සංවර්ධනය
  - 2.3. නීතිමය කටයුතු සහ සේවාවන්
  - 2.4. වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘතීන්හි මූල්‍ය ප්‍රගතිය
  - 2.5. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සහ වියදම් සාරාංශය - 2016
  - 2.6. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සහ වියදම් - 2016
  - 2.7. දෙපාර්තමේන්තු ආදායම් සාරාංශය - 2016
  - 2.8. රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් "බී" ගිණුම

உள்ளடக்கம்

1. அறிமுகம்
2. 2016 ஆம் ஆண்டு செயற்படுத்தப்பட்ட வேலைத்திட்டங்கள் மற்றும் கருத்திட்டங்களின் செயலாற்றுகை
  - 2.1. கால்நடைத்துறை அபிவிருத்தி
  - 2.2. மனிதவள அபிவிருத்தி
  - 2.3. ஒழுங்குமுறை செயற்பாடுகள் மற்றும் சேவைகள்
  - 2.4. 2016 ஆம் ஆண்டு செயற்படுத்தப்பட்ட வேலைத்திட்டங்கள் மற்றும் கருத்திட்டங்களின் நிதிமுன்னேற்றம்
  - 2.5. நிதி ஒதுக்கீடு மற்றும் செலவினச் சுருக்கம் - 2016
  - 2.6. நிதி ஒதுக்கீடு மற்றும் செலவு - 2016
  - 2.7. திணைக்கள வருமானசுருக்கம் - 2016
  - 2.8. அரச ஊழியர்களின் முற்பனக்கணக்கு.

Content

1. Introduction
2. Physical and financial progress of programs and projects in 2016
  - 2.1. Livestock Sector development
  - 2.2. Human Resources Development
  - 2.3. Regulatory Functions and Services
  - 2.4. Financial progress of programs and projects implemented in 2016
  - 2.5. Financial Allocations and Expenditure Summary - 2016
  - 2.6. Financial Allocations and the Expenditure - 2016
  - 2.7. Departmental Income Summary - 2016
  - 2.8. Public Servants' Advance Account "B"

1. හැඳින්වීම

1978 වර්ෂයේදී ස්ථාපිත කරනු ලැබූ සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකාවේ පශු සම්පත් සංවර්ධනය පිළිබඳව වගකීම දරණ ප්‍රධාන රජයේ ආයතනය වෙයි. වර්තමානයේ සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව, ග්‍රාමීය ආර්ථිකය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ. එමෙන්ම මෙම දෙපාර්තමේන්තුව රටකුල සත්ත්ව රෝග පැතිරීම වලක්වාලීම, මැඩපැවැත්වීම, පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රයට අදාළ පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කටයුතු, තාක්ෂණික නායකත්වය සැපයීම සහ සත්ත්ව අභිජනන කටයුතු සඳහා විශේෂඥ උපදෙස් හා සහාය සේවාවන් සැපයීම සම්බන්ධව නීත්‍යානුකූල බලය පැවරී ඇති ජාතික ආයතනයද වේ. මුළු දිවයිනම ආවරණය වන පරිදි සිදු කරනු ලබන වෙනත් ප්‍රධාන කටයුතු අතර සත්ත්ව පාලනය පිළිබඳ පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීම, එම කර්මාන්තය නඟා සිටුවීමට අදාළ ව්‍යාපෘති සැකසීම, ආර්ථික ඇගයීම් සහ විශේෂ සංවර්ධන වැඩ සටහන්ද වේ. පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනයට පහසුකම් සැලසීම සඳහා මෙම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අදාළ නීති සම්පාදනය කර ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

පළාත් සභා පිහිටුවීමත් සමඟ සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්ෂේත්‍ර මට්ටමේ කටයුතු පළාත් සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු නවය (09) වෙතට පැවරිණි.

ජාතික සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තාක්ෂණික නායකත්වය, විශේෂඥ සේවා හා සහාය සේවා පළාත් සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු වලට ලබා දීම තුළින් පශු සම්පත් කර්මාන්තය වෙනුවෙන් විශාල මෙහෙයක් ඉටු කරනු ලබයි. පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන් විසින් මෙහෙයවනු ලබන ප්‍රාදේශීය පශු වෛද්‍ය කාර්යාල සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ඒකකයන් වේ. පළාත් සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ක්‍රියාත්මක වන දිවයිනේ සෑම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයකම පාහේ පිහිටුවා තිබෙන ප්‍රාදේශීය පශු වෛද්‍ය කාර්යාල 325 මගින් බිම් මට්ටමේ සිට සියළුම පශු සම්පත් සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

දැක්ම

පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රය ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය උදෙසා මෙහෙයවන ප්‍රමුඛතම ආයතනය වීම.

මෙහෙවර

නිරෝගීමත් සත්ත්ව ගහණයකින් හා වැඩි නිෂ්පාදන ඵලදායිතාවයකින් යුක්තව ආහාර සුරක්ෂිතතාවයට දායකවීමෙන් හා ආහාරයන්හි සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිතභාවයද තහවුරු කරමින් පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රයේ තිරසාර සංවර්ධනයක් ලඟා කර ගැනීම සඳහා තාක්ෂණික මඟ පෙන්වීම හා සහාය ලබා දීමයි.

අරමුණු

- සත්ත්ව රෝග වැළැක්වීම සහ මර්ධනය සඳහා කාර්යක්ෂම සත්ත්ව සෞඛ්‍ය සේවාවක් සහතික කිරීම.
- සත්ත්ව ජාන සම්පත් ප්‍රශස්ත මට්ටමින් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම ප්‍රවලිත කිරීම.
- ගුණාත්මක සත්ත්ව ආහාර සහ ආහාර සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගැනීම ප්‍රවලිත කිරීම.

- සත්ත්ව ආහාර කර්මාන්තයේ වර්ධනය සහ සංවර්ධනය ප්‍රවලිත කිරීම.
- තිරසාර පශු සම්පත් සංවර්ධනයක් උදෙසා පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන කාර්යයන් පවත්වාගෙන යාම.
- තාක්ෂණික සවිබල ගැන්වූ මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීම.
- කාර්යක්ෂම සේම ඵලදායී ලෙස තොරතුරු බෙදාහැරීම සහ තාක්ෂණික සේවා සැපයීම තහවුරු කිරීම.
- ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීම, මෙහෙයවීම සහ ඇගයීම.
- සත්ත්ව නිෂ්පාදනවල ආරක්ෂිතභාවය තහවුරු කිරීම.
- විධිමත් සත්ත්ව පාලන ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ඊට පහසුකම් සැපයීම.
- සතුන්ගේ සුභසාධනය සහ යහපැවැත්ම තහවුරු කිරීම.
- දෙපාර්තමේන්තු කාර්යයන් කාර්යක්ෂමව කළමණාකරනය කිරීම සඳහා වගබලා ගැනීම.

2. 2016 වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘතීන්හි භෞතික හා මූල්‍ය ප්‍රගතිය

2.1. පශු සම්පත් සංවර්ධනය

2.1.1. කිරි ගව ක්ෂේත්‍රය

අ. සතුන්ගේ බෝවන රෝග මැඩලීම

නිෂ්පාදනය සහ ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා සෞඛ්‍ය සම්පන්න සත්ත්ව ගහණයක් පවත්වාගෙන යාමට, මුළු දිවයින පුරා පැතිරුණු රෝග වැලැක්වීම හා මර්ධනය කිරීම පිණිස වන සාර්ථක සත්ත්ව සෞඛ්‍ය සේවාවක් ලබා දීම උපරිම වැදගත් කමින් යුතු වූවක් වෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ බෝවන සත්ත්ව රෝග පැතිරීම වැලැක්වීම සඳහා ප්‍රතිශක්තිකරණ එන්නත් කිරීම, සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව පළාත් සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ එක්වී ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

ප්‍රතිශක්තිකරණ වැඩසටහන සඳහා අවශ්‍ය වන කුර හා මුඛ, රක්තාශ්‍රව, කාලගාත්‍රා සහ බාසෙල්ලා රෝග සඳහා වන එන්නත් පශු පර්යේෂණ ආයතනය මගින් නිෂ්පාදනය කරන ලදී.

විමර්ශනයට භාජනය වූ කාලය තුළ කුර හා මුඛ රෝග එන්නත් වඩි 173,195 ක්, රක්තාශ්‍රව රෝග එන්නත් වඩි 147,290 ක්, කාලගාත්‍රා එන්නත් වඩි 193,842 ක් සහ බාසෙල්ලා එන්නත් වඩි 15,000 ක් සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලැබූ අතර, 2016 වසර අවසාන වන විට සතුන් 675,756 ක් සඳහා කුර සහ මුඛ රෝග එන්නතද, සතුන් 171,217ක් සඳහා කාලගාත්‍රා රෝග එන්නතද, සතුන් 5,984ක් සඳහා බාසෙල්ලා එන්නතද ලබාදී තිබේ.

එන්නත් නිෂ්පාදනය

ක්ෂේත්‍රයේදී සතුන් එන්නත් කිරීම

ආ. සතුන්ගේ ආරය වැඩිදියුණු කිරීම සහ සතුන් අභිජනනය

රට තුළ කිරි නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීම උදෙසා දේශීය ඵල ගව සහ මී ගව ගහනය ගුණාත්මකව වැඩිදියුණු කර ගැනීමට උසස් ආරයේ ගව ශුක්‍ර භාවිතා කර කෘත්‍රිම සිංචන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රධාන සත්ත්ව අභිජනන වැඩසටහන වේ. ශුක්‍ර වඩි නිෂ්පාදනය කර බෙදාහැරීම, කෘත්‍රිම සිංචන ශිල්පීන් පුහුණු කිරීම, තෘණ හා පෝෂ තෘණ වර්ග හඳුන්වාදීම හා සංවර්ධනය සහ තෘණ

වගාව පිළිබඳ පුහුණුව මෙම වැඩසටහනේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් විය. මෙම වසර තුළදී, කුණ්ඩසාලේ සහ පොළොන්නරුවේ පිහිටි කෘත්‍රිම සිංවන මධ්‍යස්ථාන 02 මගින් ශුක්‍ර වඩ් 366,193ක් නිෂ්පාදනය කළ අතර, ප්‍රාදේශීය පශු වෛද්‍ය කාර්යාල මගින් කෘත්‍රිම සිංවන 225,657 ක් සිදුකර තිබේ. ක්ෂේත්‍රයේ පශු වෛද්‍ය නිලධාරීන් විසින් කෘත්‍රිම සිංවනය කරන ලද ඵලදෙනුන් / වැස්සියන් සඳහා ගැබ් පරීක්ෂාවන් 68,469 ක් සිදුකර ඇත. විමර්ශනයට භාජනය වූ කාලය තුළ පැටව් උපන් 63,920 ක් වාර්තා වී ඇත.

ශුක්‍ර වඩ් සැකසීම

ක්ෂේත්‍රයේදී කෘත්‍රිම සිංවනය සිදුකිරීම

ඇ. වැස්සි පැටවුන් ඇති දැඩි කිරීමේ වැඩසටහන

කෘත්‍රිම සිංවනයේ සැබෑ ප්‍රතිලාභ අත්කර ගැනීමට මෙන්ම ජාතික කිරි නිෂ්පාදනය වැඩිකිරීමට කෘත්‍රිම සිංවන සේවය මගින් උපත ලැබූ වැස්සි පැටවුන් නියමිත පරිදි රැකබලා ගැනීම ගොවිපොළ මට්ටමේදී බලපාන ප්‍රධාන ගැටළුවයි. රට තුළ අභිජනනයට සුදුසු වැස්සියන්ගේ ගහනය වැඩිකිරීමටද, එමගින් දේශීය කිරි නිෂ්පාදනය නංවාලීමට තුඩු දෙන පරිදි කෘත්‍රිම සිංවනය මගින් උපන් වැස්සි පැටවුන් ලියාපදිංචි කර තාක්ෂණික උපදෙස් සේවාවන් සහ අවශ්‍ය යෙදවුම් සඳහා සහනාධාර ගෙවීමේ යෝජනා ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක වේ. සමාලෝචිත කාලසීමාව තුළදී වැස්සි පැටවුන් 16,577 ක් ලියාපදිංචි කර ඇත.

වැස්සි පැටවුන්ගේ වර්ධනය මැනීම

ඇ. පශු පර්යේෂණ ආයතනය තුළ කිරි තාක්ෂණ පරීක්ෂණාගාරයක් පිහිටුවීම

කිරි නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ තාක්ෂණික විමර්ශන කටයුතු සිදුකිරීම සහ දිස්ත්‍රික් පශු විමර්ශන මධ්‍යස්ථාන සම්බන්ධීකරණය සඳහා කේන්ද්‍රස්ථානයක් හා විශේෂ පරීක්ෂණාගාරයක් පශු පර්යේෂණ ආයතනය තුළ ස්ථාපිත කර ඇත. එමෙන්ම කිරි හා කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා කිරි සැකසුම්කරුවන්ට සහායවීමද මෙමගින් අපේක්ෂා

කෙරේ. තවද, ස්ථාපිත කරන ලද කිරි තාක්ෂණ පරීක්ෂණාගාරය මගින් විශ්ලේෂණ හා උපදේශන සේවා සැපයීම, පරීක්ෂණාගාර පහසුකම් ලබාදීම, ක්ෂේත්‍ර විමර්ශනයන් සිදුකිරීම සහ පුහුණු කිරීම ආදිය සිදුකරනු ලැබේ. සමාලෝචිත කාලසීමාව තුළ කිරි සාම්පල 1,343 ක් විශ්ලේෂණය කර වාර්තා නිකුත් කර ඇත.

9. බුරුළු ප්‍රදාහ පාලන වැඩසටහන

බුරුළු ප්‍රදාහ තත්ත්වය පැතිර පැවතීම සියයට 30 සිට 1 දක්වා අඩු කිරීම මගින් නිෂ්පාදන ඵලදායිතාවය සියයට 25ක් දක්වා වැඩිකිරීමේ අරමුණින් මෙම වැඩසටහන 2014 වසරේදී ආරම්භ කරන ලදී. සමාලෝචිත කාලසීමාව තුළ බුරුළු නික්ෂේපන 22,324 ක් නිෂ්පාදනය කරන ලදී.

ක්ෂේත්‍රයේදී බුරුළු නික්ෂේපනය භාවිතය

2.1.2. එළ ක්ෂේත්‍රය

උසස් ආරයේ අභිජනන එළවන් සඳහා පවතින ඉල්ලුමට සරිලන ලෙස ඉඹුලන්දණ්ඩ සහ තෙලහැර පිහිටි එළ අභිජනන ගොවිපොළවල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. මෙම කාලය තුළදී නිෂ්පාදනය සහ ඵලදායිතාවය වැඩිකර ගැනීම උදෙසා එළ පාලනයේ නිරත ගොවීන්ට ජමුනාපාරි එළවන් 409 දෙනෙකු සහ ආරය දියුණු කළ එළවන් 63 දෙනෙකු ලබා දී තිබේ. තවද, එළ ගහනය වැඩිකිරීම උදෙසා 2016 වසර අවසාන වනවිට ක්ෂේත්‍ර මට්ටමින් කෘත්‍රීම සිංචනයන් 5,341 ක්ද සිදුකර තිබේ.

එළ අභිජනන ගොවිපල - තෙලහැර

එළ අභිජනන ගොවිපල - තෙලහැර

2.1.3. සුඛර ක්ෂේත්‍රය

කොටදෙනියාව සත්ත්ව පාලන පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ පිහිටුවා තිබෙන සුඛර කෘත්‍රීම සිංචන මධ්‍යස්ථානය මගින් ශීත කළ ශුක්‍ර වඩි නිෂ්පාදනය කෙරේ. 2016 වසර අවසාන වන විට කෘත්‍රීම සිංචන 87 ක් සිදු කර ඇත.

2.1.4. කුකුළු ක්ෂේත්‍රය

මෙරට කුකුළු කර්මාන්තය තුළ නිෂ්පාදනය පෞද්ගලික අංශය මගින් සිදුකරනු ලබන කාර්යයක් වන අතර රාජ්‍ය අංශයේ කාර්යභාරය නීති සහ තත්ත්ව සහතික කිරීමට පමණක් සීමාවී ඇත. සමහර රට වල කුරුළු උණ ව්‍යාප්ත වීමේ හේතුවෙන් මව් පිය සහ මුතුන් මිත්තන්ගේ පරම්පරාවලට අයත් සතුන් මෙරටට ආනයනය කිරීමේදී සීමාවන් පනවා එම රෝග මෙරටට සංක්‍රමණය වීම වැලැක්වීමට ගුවන් තොටුපල හා වරායන්වල පිහිටුවා ඇති සත්ත්ව නිරෝධායන කාර්යාල මගින් විශේෂ රෝග වලක්වාලීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

වර්තමානයේ බ්‍රොයිලර් මාපිය සතුන්ගේ අවශ්‍යතාවයෙන් 75.8% ක් මෙරට බ්‍රොයිලර් මුතුන් මිත්තන් ඇති කරන ගොවිපල 03 මගින් නිපදවයි. 2016 වසර අවසානය වන විට බ්‍රොයිලර් මාපිය පරම්පරාවට අයත් සතුන් 1,043,985 ක් මෙරට තුළදී මෙම ගොවිපල 03 මගින් නිෂ්පාදනය කර තිබේ. මීට අමතරව බ්‍රොයිලර් මුතුන් මිත්තන්ගේ පරම්පරාවලට අයත් සතුන් 20,950 ක්, බ්‍රොයිලර් මාපිය පරම්පරාවට අයත් සතුන් 333,424 ක් සහ ලේයර් මාපිය පරම්පරාවට අයත් සතුන් 117,548 ක් මෙරටට ආනයනය කොට තිබේ.

අභිජනන ගොවිපල මගින් මෙම කාලය තුළදී බ්‍රොයිලර් පැටවුන් මිලියන 137.16 ක් ද, බිත්තර දමන කිකිළි පැටවුන් මිලියන 8.76 ක් ද නිෂ්පාදනය කරනු ලැබ ඇත.

එසේම, කුඩා පරිමාණ කුකුළු පාලන ගොවීන්ට නොමිලේ බෙදාදීම සඳහා පශු පර්යේෂණ ආයතනය විසින් රැකිකට් රෝගය සඳහා එන්නත් නිපදවනු ලැබේ. සමාලෝචිත කාලසීමාව තුළදී, රැකිකට් එන්නත් සාර වඩි 5,873,200 ක් නිෂ්පාදනය කර ඇත. 2016 වසර අවසාන වන විට කුකුළන් 3,603,184 ක් සඳහා රැකිකට් එන්නත ලබාදී ඇත.

2.1.5. සත්ත්ව සෞඛ්‍ය වැඩි දියුණු කිරීම

අ. කුරුලු උණ මෙරටට ඇතුළු වීම වැලැක් වීම

ආසියාවේ රටවල් කිහිපයක ආර්ථිකයට බලපෑ අති ව්‍යාධිජනක කුරුළු උණ රෝගයෙන් තොර රටක් ලෙස පැවතීමට ශ්‍රී ලංකාවට මේ දක්වා හැකියාව ලැබී ඇත. මෙරටට අති ව්‍යාධිජනක කුරුළු උණ රෝගය ඇතුළු වුවහොත්, එම රෝගය මැඩපැවැත්වීමට හා තුරන් කිරීමට සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විධිමත් සැලැස්මක් සුදානම් කර ඇති අතර, මේ සම්බන්ධයෙන් රෝග ආවේක්ෂණ වැඩසටහන් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වා ඇත.

පශු පර්යේෂණ ආයතනය සතු රෝග විනිශ්චය කිරීමේ පහසුකම් පුළුල් කරනු ලැබීණි. ජාතික සහ පළාත් සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන්ට අති ව්‍යාධිජනක කුරුළු උණ රෝගය වැලැක්වීමට සහ මැඩලීමට සම්බන්ධ පුහුණුවීම් ලබා දී ඇත.

මෙම අති ව්‍යාධිජනක කුරුළු උණ විමර්ශන වැඩසටහන යටතේ, ක්ෂේත්‍රයෙන් ලබාගත් සාම්පල 16,718 ක් මෙම කාලය තුළදී පරීක්ෂාවට භාජනය කරනු ලැබ ඇති අතර, ඒවා රෝගයෙන් තොර බවට තීරණය කෙරිණි.

ආ. සත්ත්ව නිරෝධායන සහ පරීක්ෂා කිරීමේ සේවාව ශක්තිමත් කිරීම

මෙරටට යම්කිසි ආගන්තුක (විදේශීය) සත්ත්ව රෝගයක් ඇතුළුවීමට එරෙහිව ඇති පළමු ඉදිරි ආරක්ෂක ක්‍රමය සත්ත්ව නිරෝධායන සේවාවයි. අභිජනන කුකුළන් ආනයනය කිරීමෙන් පසු නිරෝධායනය කිරීමට හා අපනයන වෙළෙඳපොළ සඳහා වන විසිතුරු මත්සා කාර්මාන්තය සෞඛ්‍යාරක්ෂිත හා ගුණාත්මක බවින් නගා සිටුවීමේ අරමුණින් යුතුව මෙම ව්‍යාපෘතිය 2008 දී ආරම්භ කරන ලදී.

සමාලෝචිත කාලසීමාව තුළදී මෙම වැඩසටහන යටතේ ආනයනය කළ දිනක් වයසැති කුකුළු පැටවුන් කණ්ඩායම් 70 ක් නිරෝධායන පරීක්ෂාවට භාජනය කරන ලදී. මීට අමතරව, මත්සා ගොවිපොළවල් 84 ක්ද පරීක්ෂාවට ලක් කරන ලදී.

2.2. මානව සම්පත් සංවර්ධනය

අ. හැකියා වර්ධනය, අධ්‍යාපනය සහ පුහුණු

දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නවීන ප්‍රායෝගික සත්ත්ව පාලන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් තාක්ෂණික නිලධාරීන් සහ ගොවීන්ට හැකියා වර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. සමාලෝචිත කාල සීමාව තුළදී ගොවි පුහුණු වැඩසටහන් 17 ක් පවත්වා ඇති අතර, ව්‍යවසායකයින්/ නිලධාරීන් සහ ගොවීන් 422ක් සඳහා පුහුණුව ලබා දී ඇත. කරදගොල්ලේ සහ සිප්පුකුලමේ පිහිටි සත්ත්ව පාලන විද්‍යාලයන් මගින් සිසුන් 172 දෙනෙකු දැ අවුරුදු ඩිප්ලෝමා පාඨමාලාව සඳහා බඳවාගෙන ඇත.

ඩිප්ලෝමා සිසුන්ගේ ගොවිපල පුහුණුව

ඩිප්ලෝමා සිසුන්ගේ ගොවිපල පුහුණුව

ගොවීන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන

අගය එකතු කළ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන

ආ. තොරතුරු බෙදාහැරීම

දෙපාර්තමේන්තුව ජාතික මට්ටමින් පවත්වන ලද ප්‍රදර්ශන 09 කට සහභාගීත්වය දක්වා ඇත. ඒවා පහත පරිදිවේ.

ප්‍රදර්ශනයේ නම	පවත්වන ලද ස්ථානය
“වස විස නැති රටක්“ ප්‍රදර්ශනය	කොළඹ
යොවුන් පුරය	සීගිරිය
දියර කිරි පරිභෝජනය ප්‍රවලිත කිරීමේ වැඩසටහන	කොළඹ
ගොවි පුහුණු වැඩසටහන හා ප්‍රදර්ශනය	සිප්පුකුලම
ගොවි සමුළුව	අම්පාර
ජනාධිපති ජංගම සේවය	පොළොන්නරුව
කෘෂිකාර්මික ප්‍රදර්ශනය	නුවරඑළිය
පශු සම්පත් ප්‍රදර්ශනය	හෝමාගම
ශ්‍රී ලංකා තෙක්ස්ට් ප්‍රදර්ශනය	කොළඹ

දැනට සත්ත්ව පාලන කටයුතුවල නිරතව සිටින්නාවූ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායකයින්ට සහ සත්ත්ව පාලන කටයුතුවල නිරතවීමට කැමති පාසල් සිසුන් සහ මහජනතාවට නව තාක්ෂණයන් සම්බන්ධ දැනුම සහ තොරතුරු ලබාදීම සිදුකරන ලදී. සමාලෝචිත කාලසීමාව තුළදී තොරතුරු අඩංගු පොත් 38,398 ක් නිකුත් කිරීමට සහ රූපවාහිනී සහ ගුවන්විදුලි ප්‍රචාරක වැඩසටහන් 152 ක් ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි වී ඇත.

ජනාධිපති ජංගම සේවය
(පොළොන්නරුව)

වස විස නැති රටක් ප්‍රදර්ශනය
(කොළඹ)

කෘෂිකාර්මික ප්‍රදර්ශනය
(නුවරඑළිය)

ගොවි පුහුණු වැඩසටහන හා ප්‍රදර්ශනය
(සිප්පුකුලම)

2.3. නීතිමය කටයුතු සහ සේවාවන්

අ. කුකුළු ගොවිපල ලියාපදිංචි කිරීම

ප්‍රාදේශීය පශු වෛද්‍ය කාර්යාල මගින් කුකුළු ගොවිපොළ ලියාපදිංචි කිරීම 2016 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක විය. කුකුළු ගොවිපලවල් ලියාපදිංචි කිරීමේ වැඩසටහන මගින් බෝවන රෝග මර්දනය කිරීම, තාක්ෂණික සහාය වැඩසටහන් පැවැත්වීම සහ සත්ත්ව නිෂ්පාදනවල ගුණාත්මකභාවය පාලනය කිරීම පහසුවෙන් කරගෙන යාමට හැකිවේ. ප්‍රාදේශීය පශු වෛද්‍ය කාර්යාල මගින් 2016 වසර අවසානය වන විට ගොවිපලවල් 15,290 ක් ලියාපදිංචි කර ඒ සම්බන්ධව විද්‍යුත් දත්ත සමුදායක් ස්ථාපිත කෙරේ.

ආ. සතුන් හඳුනාගැනීමේ වැඩසටහන සහ මධ්‍යම දත්ත සමුදායක් ස්ථාපිත කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්ෂේත්‍ර ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් විසින් ලියාපදිංචි කළ ගොවිපොළ නිරීක්ෂණය කරනු ලබන අතර, ඒවායේ සිටින සතුන්ගේ කන් සලකුණු කිරීම සිදුකරනු ලබයි. මෙම වසර තුළ සතුන් 144,685 දෙනෙකුගේ කන් සලකුණු සවිකර ඇත. ඉතිරි සත්ත්ව ගහනය සහ ඔවුන්ගේ පැටවුන් ඉදිරි වර්ෂවලදී හඳුනා ගැනේ. මෙය සත්ත්ව ගහනය පිළිබඳ නිරවද්‍ය දත්ත පවත්වා ගැනීම, නීති විරෝධී සතුන් ප්‍රවාහනය සහ ඝාතනය වැළැක්වීම, අනාගත කිරි නිෂ්පාදනය පුරෝකචනය හා ඵලදායී නොවන සතුන් ඉවත් කිරීම යනාදියට උපකාර වේ.

ක්ෂේත්‍රයේදී ගවයකුගේ කන් සලකුණු කිරීම

ඇ. රජයේ පශු වෛද්‍ය කාර්යාලයන් මගින් සේවා සැපයීමේ ක්‍රමය දියුණු කිරීම

ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල සත්ත්ව පාලන අංශයේ නියුතුවුවන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලන ක්ෂේත්‍ර මට්ටමේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරී ඒකකයන් වනුයේ රජයේ පශු වෛද්‍ය කාර්යාලයන්ය. බිම් මට්ටමින් සේවාවන් සැපයීමේ කාර්යක්ෂමතාවය මෙකී කාර්යාලයන් සතුව පවතින පහසුකම් මත රඳා පවතී. රෝග විනිශ්චය කිරීම, ව්‍යාප්ති සේවාවන් සැලසීම සඳහා වන සන්නිවේදන සහ ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීම සිදු කළ හැකිවී ඇත්තේ අවම මට්ටමෙනි.

2014 වසරේදී ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කළ නාවිච්චුව, සොරණාතොට, වැලිඹය සහ ආරච්චිකට්ටුව යන පශු වෛද්‍ය කාර්යාල 04 හි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2016 වසර අවසානය වන විට නිම කර ඇති අතර, දැරණියගල, ත්‍රිකුණාමලය සහ ලුණුගමුවෙහෙර පශු වෛද්‍ය කාර්යාලයන්හි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2016 වසරේදී ආරම්භ කළ අතර, සමාලෝචිත කාලසීමාව තුළදී එම ඉදිකිරීම් කටයුතුවලින් සියයට 43 ක් නිමවා ඇත.

නාවිච්චුව පශු වෛද්‍ය කාර්යාලය

සොරණාතොට පශු වෛද්‍ය කාර්යාලය

වැලිඹය පශු වෛද්‍ය කාර්යාලය

ආරච්චිකට්ටුව පශු වෛද්‍ය කාර්යාලය

2.4. 2016 වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘතීන්හි මූල්‍ය ප්‍රගතිය

(2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට)

වැඩසටහන / ව්‍යාපෘතිය	2016 මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (රු.මි.)	2016 මූල්‍ය ප්‍රගතිය (රු.මි.)
සමාජ ආර්ථික සංවර්ධන වැඩසටහන	0.90	0.90
තත්ත්ව ආරක්ෂණ වැඩසටහන	0.86	0.86
සතුන්ගේ බෝවන රෝග වැලැක්වීමේ වැඩසටහන	52.00	52.00
සත්ත්ව සෞඛ්‍ය වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන	5.00	5.00
පශු සම්පත් පර්යේෂණ වැඩසටහන	25.00	24.52
සත්ත්ව අභිජනන ව්‍යාපෘතිය	112.00	112.00
පශු සම්පත් ප්‍රවලික කිරීමේ වැඩසටහන	2.00	2.00
වැස්සි පැටවුන් ඇතිදැඩි කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	47.00	41.95
පශු වෛද්‍ය කාර්යාලවල සේවා සැපයුම් පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම	105.32	63.68
කුර හා මුඛ රෝග එන්නත දේශීයව නිෂ්පාදනය	25.00	24.79
සතුන් හඳුනාගැනීමේ වැඩසටහන	15.00	14.92
සත්ත්ව නිරෝධායන ඒකක පුළුල් කිරීම හා නවීකරණය	20.00	14.93
කිරි තාක්ෂණ පරීක්ෂණාගාරයක් පිහිටුවීම	15.00	13.70
පශු තාක්ෂණ උද්‍යාන වැඩසටහන	4.00	3.87
පොත් හා වාර ප්‍රකාශන	0.23	0.23
සත්ත්ව රෝග ආවේක්ෂණය පුළුල් කිරීම	35.00	20.98
කුකුළු සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය මගින් කුකුළු මස් සහ බිත්තර අපනයනයට පහසුකම් සැලසීම	10.00	8.57
ශ්‍රී ලංකාවේ කිරි ගව ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය උදෙසා වාණිජමය පෝෂ තෘණ නිෂ්පාදනය	4.00	3.88
බුරුල් ප්‍රදාහ පාලන වැඩසටහන	20.00	19.65
නිපුණතා අංශය සංවර්ධන වැඩසටහන	25.00	24.81
එකතුව	524.00	453.23

2.5. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සහ වියදම් සාරාංශය - 2016

	ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රතිපාදන (රු.)	භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබුණු පරිපූරක ප්‍රතිපාදන (රු.)	ශුද්ධ ප්‍රතිපාදන (රු.)	වියදම (රු.)	වියදම % ක් ලෙස
පුනරාවර්තන (රු.)	476,400,000	25,383,362	501,783,362	498,146,157	99.28%
ප්‍රාග්ධන (රු.)	571,000,000	-	571,000,000	510,480,423	89.40%
එකතුව (රු.)	1,047,400,000	25,383,362	1,072,783,362	1,008,626,580	94.02%

2.6. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සහ වියදම් - 2016

	ප්‍රතිපාදන (රු. මිලියන)	වියදම (රු. මිලියන)	2016.12.31 දිනට ශේෂය (රු. මිලියන)	වියදම ප්‍රතිපාදන වලින් % ක් ලෙස
ව්‍යාපෘතිය 1				
ප්‍රාග්ධන වියදම	51,000,000	46,495,844	4,504,155	91.17%
පුනරාවර්තන වියදම				
වැටුප් හා වේතන	402,807,500	402,416,489	391,011	99.90%
වෙනත්	98,975,862	95,729,668	3,246,193	96.72%
එකතුව	552,783,362	544,642,001	8,141,361	98.53%
ව්‍යාපෘතිය 2				
ප්‍රාග්ධන වියදම	177,680,000	175,351,219	2,328,780	98.69%
එකතුව	177,680,000	175,351,219	2,328,780	98.69%
ව්‍යාපෘතිය 3				
ප්‍රාග්ධන වියදම	342,320,000	288,633,358	53,686,641	84.32%
එකතුව	343,320,000	288,633,358	53,686,641	84.32%
ප්‍රාග්ධන වියදම එකතුව	571,000,000	510,480,423	60,519,576	89.40%
පුනරාවර්තන වියදම එකතුව	501,783,362	498,146,157	3,637,205	99.28%
මුළු එකතුව	1,072,783,362	1,008,626,580	64,156,781	94.02%

2.7. දෙපාර්තමේන්තු ආදායම් සාරාංශය - 2016

ආදායම් සංකේත අංකය	ආදායම් විස්තර	ලද ආදායමේ එකතුව (රු.)
2002-01-01	නිවාස කුලී	5,591,803
2002-02-99	ණය පොලී	3,008,252
2003-01-00	දෙපාර්තමේන්තු විකිණීම	52,557,455
2003-02-99	වෙනත්	1,989,048
2003-99-00	වෙනත් ලැබීම්	2,654,006
2002-01-99	වෙනත් කුලී	48,000
	එකතුව	79,334,384

පොදු තැන්පත් ගිණුම - 2016

දෙපාර්තමේන්තු පොදු තැන්පත් ගිණුමේ ශේෂය 2016.12.31 දිනට රු. 22,202,854.08 කි.

එය පහත පරිදි සකස් වී ඇත:

- 6000/0000/00/0001/0110/000 - 323,697.00
- 6000/0000/00/0013/0106/000 - 7,614,436.07
- 6000/0000/00/0016/0098/000 - 14,059,111.01
- 6000/0000/00/0002/0153/000 - 205,610.00

2.8. රජයේ නිලධාරීන්ගේ අත්තිකාරම් "බී" ගිණුම

	වාර්ෂික ඇස්තමේන්තු සීමාවන්	තත්‍ය වටිනාකම (රු.)
ඉ/ගෙ ශේෂය		73,596,516.04
උපරිම බැර සීමාව	26,500,000.00	30,720,624.39
උපරිම හර සීමාව	18,500,000.00	28,444,669.04
උපරිම බැර සීමාවේ ශේෂය	120,000,000.00	
	සීමාවන් වලට බල නොපාන හර	5,507,482.00
	ප/ගෙ ශේෂය	75,872,471.39